

Projev předsedkyně Evropského parlamentu Roberta Metsolové na zasedání Evropské rady konaném ve dnech 23. a 24. června 2022 v Bruselu

Uplynulé měsíce nebyly jednoduché. Máme co do činění s agresivním Ruskem, které zcela ignoruje pravidla hry. Každý stát – a každý jeho vedoucí představitel – je pod nevídaným tlakem:

- inflace dosahuje bezprecedentních úrovní,
- vlivem energetické krize se snižují dodávky a zvyšují náklady,
- nedostatek potravin přináší reálnou možnost celosvětového hladomoru,
- každým dnem se zvyšuje sociální dopad na ty nejzranitelnější v našich společnostech, které se teprve vzpamatovávají z dvouleté pandemie,
- kolísající trhy prohlubují nejistotu
- a ruské dezinformace ožívují populismus, nacionalismus a izolacionismus.

Právě v tento okamžik musíme táhnout za jeden provaz. Tutu situaci jsme si nevybrali, ale nemáme na výběr: musíme se jí postavit čelem.

Vím, že neexistují jednoduchá řešení ani jednoduchá rozhodnutí. Vězte však, že existují nesprávná rozhodnutí, kterým se musíme vyhnout.

Historicky nesprávným rozhodnutím by bylo neudělit dnes Ukrajině a Moldavsku status kandidátské země nebo nedat jasnou perspektivu Gruzii.

Status kandidátské země

Naše rozhodnutí je opodstatněné, nevyhnutelné a realizovatelné a jsem ráda, že jsme se na něm shodli. Dnešek je historickým dnem.

Členem EU se země nestává ze dne na den, tím jsme se nikdy netajili. Status kandidátské země však tyto země podnítl k bezprecedentním reformám, získají přístup k nejrůznějším programům, a co je nejdůležitější, naděje, k níž se upírají lidé na Ukrajině zmítané válkou a lidé žijící v obavách v Moldavsku, se promění v hmatatelný pokrok. Měli bychom zdůraznit, že se v žádném případě nejedná jen o symbolické gesto. Naše rozhodnutí posílí EU a posílí i Ukrajinu a Moldavsko. Ukáže našim občanům i občanům těchto zemí, že naše hodnoty jsou důležitější než prázdné fráze. Že naděje může přinést ovoce. A právě to potřebují vědět i další země, které čekají, tedy země na západním Balkáně. Nastal čas proměnit naději ve skutečnost.

Únava z války

Bylo by rovněž nesprávné předpokládat, že veřejné mínění bude naši činnost na pomoc Ukrajině trvale podporovat. Nelze ani podceňovat dosah ruského vlivu. Nesmíme zapomínat, že lidé jsou unaveni inflací a že pro mnohé z nich je čím dál obtížnější čelit sociálním a hospodářským dopadům. Právě proto musíme ve svém úsilí ještě přidat. Musíme se postavit narativu Kremlu a nerozdmýchávat strach, který šíří.

Zelená dohoda opravdu nemůže za zvyšování cen ani za inflaci, která v některých případech dosahuje téměř 20 %. Naše sankce nemají vliv na kupní sílu. Na vině je Kreml, který chce posílit svůj vliv, který chce vládnout loutkovým státům a který věří, že demokracie je křehký koncept, který státy oslabuje. My však víme, že opak je pravdou.

Klima a energetika

Bylo by chybné rozhodnutí ustoupit od našich střednědobých a dlouhodobých cílů v oblasti klimatu. Nepochybně se musíme osvobodit od ruské energie, skoncovat s evropskými energetickými ostrovy a zajistit si energetickou nezávislost, protože bez ní stěží vybudujeme strategickou nezávislost. Nesmíme porušit slib, který jsme dali celé jedné generaci. Řeč je o bezpečnosti i životním prostředí. Je důležité

zabránit tomu, aby se z okamžitých a krátkodobých opatření stala ve střednědobém horizontu nová realita.

Inflace a sociální a hospodářský dopad

Bylo by nesprávné mávnout rukou nad obavami občanů znepokojených rostoucími náklady a inflací jako nad něčím, co přejde, nebo předpokládat, že se už nebudou zhoršovat. V mnoha státech totiž ještě nedosáhly vrcholu. Musíme zaujmout důsledný, jasný a jednotný přístup a dokázat, že jsme všichni na jedné lodi. Sociální a hospodářský dopad, kterému čelíme, nelze vyřešit na vnitrostátní úrovni. Neměli bychom zavrhnout žádná řešení.

Sankce a pomoc Ukrajině

Zároveň musíme urychlit poskytování vojenské, humanitární a finanční pomoci Ukrajině a pokročit v otázce sankcí.

Ty jsou užitečným nástrojem, pokud jsou uplatňovány správně. V tomto ohledu je třeba zahájit další balíček opatření, odstranit stávající mezery a v případě potřeby sankce rozšířit. To je důležité, protože Rusko sází na to, že se vzdáme jako první. Sází na to, že tlak, který vyvíjí na naše společnosti, naruší naši jednotu a že se bude moci vrátit do jakési budoucnosti železných opon a sfér vlivu. Do doby fungující na zásadě „my“ versus „oni“ a kde „síla znamená právo“. Ale Evropa už urazila hezký kus cesty a nepřipustí, aby k tomu došlo. A tlak na Rusko roste.

Zajišťování potravin

Musíme se postavit proti falešné a cynické propagandě Ruska, která hrozící potravinářskou krizi svádí na činy Ukrajiny nebo sankce EU, když jediným viníkem je agresor.

Zde bych ráda vyzdvihla úsilí Komise a členských států v souvislosti s iniciativou „trasy solidarity“. Ty bychom měli rozšířit a vyřešit logistické překážky.

Migrace

S obavami hledíme na Východ, ale nemůžeme podceňovat dopad této války na naše jižní sousedy. Musíme být připraveni pomoci a nesmíme být překvapeni, až migrační toky začnou znovu stoupat. Obávám se, že se brzy dostaneme do situace, kterou bylo možné zcela předvídat, ale která nás zase zcela zaskočí. Přitom máme k dispozici možnosti, které nám mohou pomoci v této složité krizi, v níž jsou zranitelné osoby využívány jako pěšáci v geopolitických hrách.

Budoucnost Evropy

K budoucnosti Evropy: Musíme mít ambice. Můžeme posílit schopnost Unie jednat v klíčových oblastech, jako je zdravotnictví, energetika, obrana a základní hodnoty. Parlament je připraven jednat, což také potvrdil ve svých dvou usneseních, která by neměla být přehlížena. Dalším přirozeným krokem je uspořádat konvent. Víím, že někteří přítomní se mu brání, ale jedině tak budeme moci pokračovat v diskusi o našem evropském projektu. Musíme být ochotni zamyslet se nad tím, jak fungujeme, a zjistit, kde se můžeme zlepšit.

Evropský parlament je připraven řešit výzvy, které jsou před námi. A je připraven tak činit společně s dalšími evropskými orgány a členskými státy.